

Dosarul nr. 2ra-1933/18

Prima instanță: (Judecătoria Orhei, sediul Central) E. Buzu.

Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) Gr. Dașchevici, S. Gîrbu, L. Bulgac

ÎNCHEIERE

26 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de către Cuza Gheorghe, Melenciuc Valentina, Trebeș Pavel, Trebeș Vera reprezentați de avocatul Panțîru Victor și Bodnari Nicolae reprezentat de avocatul Guțu Valentin,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Cuza Gheorghe, Melenciuc Valentina, Trebeș Pavel, Trebeș Vera împotriva lui Bodnari Nicolae cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 24 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-au respins apelurile declarate de Cuza Gheorghe, Melenciuc Valentina, Trebeș Pavel, Trebeș Vera reprezentați de avocatul Panțîru Victor și Bodnari Nicolae reprezentat de avocatul Guțu Valentin și s-a menținut hotărârea din 15 august 2017 a Judecătoriei Orhei, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 13 ianuarie 2015 Cuza Gheorghe, Melenciuc Valentina, Trebeș Pavel, Trebeș Vera au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Bodnari Nicolae cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii, reclamanții Cuza Gheorghe, Melenciuc Valentina, Trebeș Pavel, Trebeș Vera au menționat că la 02 ianuarie 2010 aproximativ la ora 17:15, Bodnari Nicolae conducând automobilul de model ”Volkswagen Sharan” pe traseul Chișinău-Soroca, la intersecția traseului cu drum de acces în direcția sectorului Burcuta, comuna Seliște, raionul Orhei, a tamponat pietonii Cuza Elena și Trebeș Ecaterina.

În urma tamponării, Trebeș Ecaterina a decedat pe loc, iar Cuza Elena a decedat la 04 ianuarie 2010 în spital.

Reclamanții au relatat că prin sentința din 05 noiembrie 2012 a Judecătorei Orhei, rămasă irevocabilă prin decizia din 03 octombrie 2013 a Curții Supreme de Justiție, pârâtul a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (5) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 7 ani în penitenciar de închis cu dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

Au specificat că familiei Trebeș i s-a cauzat prejudiciu material în sumă de 70 068 lei, dintre care 56 353 lei constituie cheltuieli pentru îngrijirea medicală și cheltuieli pentru organizarea funeraliilor, 13 715 lei pentru fabricarea și instalarea monumentului Ecaterinei Trebeș.

Totodată au invocat că familiei Cuza i-a fost cauzat prejudiciu material în sumă de 143 010 lei, dintre care 62 130 lei constituie cheltuieli pentru îngrijirea medicală și cheltuieli pentru organizarea funeraliilor și 80 800 lei pentru și cheltuieli pentru organizarea funeraliilor, fabricarea și instalarea monumentului Elenei Cuza. Suplimentar, au invocat că pârâtul urmează să achite familiei Trebeș suma de 18 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și suma de 510 euro cu titlu de cheltuieli pentru efectuarea expertizei de către un expert din România.

Reclamanții solicită încasarea de la Bodnari Nicolae în beneficiul lui Cuza Gheorghe și Melenciuc Valentina a sumei de 143 010 lei cu titlu de prejudiciu material și a sumei de 150 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, încasarea de la Bodnari Nicolae în beneficiul lui Trebeș Pavel și Trebeș Vera a sumei de 70 068 lei cu titlu de prejudiciu material și a sumei de 150 000 lei pentru fiecare cu titlu de prejudiciu moral. De asemenea, au solicitat încasarea de la Bodnari Nicolae în beneficiul lui Cuza Gheorghe a sumei de 18 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și suma de 510 euro cu titlu de cheltuieli pentru efectuarea expertizei.

Prin hotărârea din 15 august 2017 a Judecătorei Orhei, sediul Central, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Cuza Gheorghe, Melenciuc Valentina, Trebeș Pavel, Trebeș Vera.

S-a încasat de la Bodnari Nicolae în beneficiul lui Trebeș Pavel și Trebeș Vera suma de 56353 lei cu titlu de cheltuieli pentru funeralii, suma de 3 715 lei cu titlu de cheltuieli pentru instalarea monumentului și suma de 10 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

S-a încasat de la Bodnari Nicolae în beneficiul lui Cuza Gheorghe suma de 62 130 de lei cu titlu de cheltuieli pentru funeralii, suma de 40 825 de lei cu titlu de cheltuieli pentru instalarea monumentului și suma de 24 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

S-a încasat de la Bodnari Nicolae în beneficiul Valentinei Melenciuc suma de 912,92 lei cu titlu de cheltuieli pentru tratament.

S-a încasat de la Bodnari Nicolae în beneficiul lui Cuza Gheorghe, Melenciuc Valentina, Trebeș Pavel și Trebeș Vera suma de 100 000 lei pentru fiecare cu titlu de prejudiciu moral.

S-a încasat de la Bodnari Nicolae în beneficiul statului suma de 17 218 lei cu titlu de taxă de stat.

În rest, pretențiile au fost respinse.

Pentru a se pronunța astfel, prima instanță cu referire la circumstanțele cauzei a reținut că vinovăția lui Bodnari Nicolae în comiterea unei fapte ilegale soldate cu decesul a două persoane este probată, fapt ce dduce la necesitatea admiterii cerințelor reclamantilor referitor la cerințele reclamantilor referitor la repararea prejudiciului cauzat.

Astfel, prima instanță a concluzionat că din înscrisurile probatorii anexate la materialele cauzei și anume din chitanțele și bonurile de plată, Cuza Gheorghe a suportat cheltuieli de înmormântare a fiicei sale Elena în sumă totală de 62 130 de lei și 40 825 de lei cheltuieli pentru instalarea monumentului, iar familia Trebeș a suportat cheltuieli de înmormântare a fiicei sale Ecaterina Trebeș în sumă totală de 56 353 de lei și pentru instalarea monumentului suma de 13 715 lei.

La fel, prima instanță a constatat că în urma traumei psihologice suferite în legătură cu decesul fiicei sale Cuza Elena, Valentina Melenciuc a avut nevoie de îngrijire medicală specializată, pentru care a suportat cheltuieli în sumă de 912,92 de lei.

Totodată prima instanță a reținut că reieșind din faptul că Bodnari Nicolae execută pedeapsa cu închisoare, aceasta constituie prin sine o satisfacție în parte echitabilă și deci suma de 100 000 lei cu titlu de prejudiciu moral pentru fiecare reclamant urmează a fi considerată ca fiind rațională, proporțională și necesară, or sumele adjudecate nu urmează să constituie pentru pârât o povară excesivă pe care acesta nu o va putea duce.

Prin decizia din 24 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-au respins apelurile declarate de Cuza Gheorghe, Melenciuc Valentina, Trebeș Pavel, Trebeș Vera reprezentați de avocatul Panțiru Victor și Bodnari Nicolae reprezentat de avocatul Guțu Valentin și s-a menținut hotărârea din 15 august 2017 a Judecătoriei Orhei, sediul Central.

La 26 iulie 2018 Cuza Gheorghe, Melenciuc Valentina, Trebeș Pavel, Trebeș Vera reprezentați de avocatul Panțiru Victor au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care au solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în partea încasării prejudiciului moral cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie dispusă încasarea sumei de 150 000 lei pentru fiecare cu titlu de prejudiciu moral.

Recurenții Cuza Gheorghe, Melenciuc Valentina, Trebeș Pavel, Trebeș Vera, în motivarea recursului au menționat că la determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral urmează să fie luate în considerație atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice părții vătămate, cât și datele obiective care certifică acest fapt, îndeosebi importanța vitală a drepturilor personale nepatrimoniale și a bunurilor (viața, sănătatea, libertatea, nivelul (gradul) suportării de către persoana vătămată a suferințelor psihice sau fizice (lipsirea de libertate, cauzarea vătămării corporale, decesul persoanelor apropiate, pierderea sau limitarea capacității de muncă), felul vinovăției (intenția sau imprudența) persoanei care a cauzat prejudiciul.

Deci recurenții au specificat că unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că acesta trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire, iar cuantumul despăgubirilor trebuie

astfel stabilit, ca acesta să aibă efect compensatoriu.

Prin urmare recurenții au precizat că suma de 150 000 lei pentru fiecare constituie o sumă rezonabilă ce poate acoperi, cel puțin parțial prejudiciul moral suferit.

La 31 iulie 2018 Bodnari Nicolae reprezentat de avocatul Guțu Valentin a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești cu emiterea unei noi hotărâri.

Recurentul Bodnari Nicolae în motivarea recursului a menționat că prejudiciul material solicitat de Cuza Gheorghe, Melenciuc Valentina, Trebeș Pavel, Trebeș Vera urmează să fie real, bazat pe probe materiale în original.

Astfel a relatat că prezentarea listei cheltuielilor pentru funeralii nu reprezintă în sine un act justificativ pentru a fi prezentat ca probă în instanța de judecată, iar fără prezentarea bonurilor de plată în original, acestea nu pot servi ca dovadă pentru suportarea acestor cheltuieli și respectiv încasarea sumelor solicitate.

Referitor la taxa de stat încasată de prima instanță, recurentul a reiterat că urma a fi încasată suma de 6638 de lei cu titlu de taxă de stat dar nu suma de 17 218 lei dispusă spre încasare de prima instanță.

Totodată a specificat că sumele de 24 000 lei și 10 000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată încasate prin hotărârea primei instanțe constituie sume excesiv de mari.

De asemenea recurentul a menționat că prejudiciul moral încasat este exagerat de mare. Or, în calitate de succesor în drepturi ale părților vătămate decedate, la urmărirea penală și în cadrul examinării cauzei penale de învinuire a lui Bodnari Nicolae, au fost recunoscuți Cuza Gheorghe și Trebeș Pavel și deci numai aceștia sunt în drept de a solicita încasarea prejudiciului moral.

La 14 septembrie 2018 Cuza Gheorghe, Melenciuc Valentina, Trebeș Pavel, Trebeș Vera reprezentați de avocatul Panțiru Victor au depus referință la recursul declarat de Bodnari Nicolae, prin care au solicitat să fie respins ca inadmisibil.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 24 mai 2018, însă date referitor la recepționarea de către părți a deciziei motivate, la materialele cauzei lipsesc.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 26 iulie 2018 de către Cuza Gheorghe, Melenciuc Valentina, Trebeș Pavel, Trebeș Vera reprezentați de avocatul Panțiru Victor și la 31 iulie 2018 de către Bodnari Nicolae reprezentat de avocatul Guțu Valentin, respectiv se consideră depuse în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursurilor completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererile de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursurilor sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurenților cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă.

Din recursurile declarate nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (*Golder împotriva Regatului Unit*, pct. 38; *Stanev împotriva Bulgariei (MC)*, pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (*Luordo împotriva Italiei*, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (*Levages Prestations Services împotriva Franței*, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea *Botten v. Norway*, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt

pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursurile declarate de către Cuza Gheorghe, Melenciuc Valentina, Trebeș Pavel, Trebeș Vera reprezentați de avocatul Panțiru Victor și Bodnari Nicolae reprezentat de avocatul Guțu Valentin, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, Completul colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibile recursurile înaintate de către Cuza Gheorghe, Melenciuc Valentina, Trebeș Pavel, Trebeș Vera reprezentați de avocatul Panțiru Victor și Bodnari Nicolae reprezentat de avocatul Guțu Valentin.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Dumitru Mardari